

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 Львівський національний університет імені Івана Франка
 Кафедра обліку і аудиту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
 Проректор

“ 31 ” вересня 2016 року

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДОЛОГІЯ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ

ПРОГРАМА
вибіркової навчальної дисципліни

Підготовки
галузі знань
зі спеціальності
Факультету

докторів філософії
 07 “Управління і адміністрування”
 071 “Облік і оподаткування”
 економічного

Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг (год.)	Всього аудит. (год.)	у тому числі (год.):			Самостійна робота (год.)	Контрольні (модульні) роботи (шт.)	Індивідуальні навчально-дослідні роботи, (шт.)	Залік (сем.)	Іспит (сем.)
					Лекції	Лабораторні	Практичні					
Денна	2	4	90	48	32		16	42				4
Вечірня	2	4	90	48	32		16	42				4
Заочна	2	4	90	18	12		6	72				4

Львів 2016 рік

РОЗРОБЛЕНО :

Львівський національний університет імені Івана Франка

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

професор, доктор економічних наук Ковалюк О. М.

Обговорено та рекомендовано до впровадження Вченою радою економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка для напряму підготовки докторів філософії за спеціальністю 071 “Облік і оподаткування” від 31 серпня 2016 року, протокол № 1.

© Ковалюк О. М., 2016.

© Львівський національний
університет імені Івана Франка, 2016.

ВСТУП

Програма вивчення вибіркової навчальної дисципліни “Теорія та методологія податкової політики” складена відповідно до освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії з галузі знань 07 “Управління і адміністрування” за спеціальністю 071 “Облік і оподаткування”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни “Теорія та методологія податкової політики” є науково-методологічні положення та організаційно-економічні основи формування та реалізації податкової політики.

Об’єктом вивчення навчальної дисципліни “Теорія та методологія податкової політики” є сукупність методів і принципів в оподаткуванні.

Міждисциплінарні зв’язки: Вивчення дисципліни “Теорія та методологія податкової політики” забезпечується одержаними знаннями з дисциплін: “Фінансовий облік”, “Управлінський облік”, “Економічний аналіз”.

Програма навчальної дисципліни “Теорія та методологія податкової політики” складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Методологія формування та стратегічні орієнтири державної податкової політики.

Змістовий модуль 2. Взаємозв’язок податкової політики та економічного зростання.

Змістовий модуль 3. Сучасна проблематика податкової політики.

1. Мета і завдання навчальної дисципліни

1.1 **Мета** навчальної дисципліни “Теорія та методологія податкової політики” - формування теоретичних знань науково-методологічних основ і здобуття практичних навичок їх застосування щодо організації податкової політики держави та суб’єктів господарювання.

1.2 Основними **завданнями** вивчення дисципліни “Теорія та методологія податкової політики” є:

- вивчення фіскального механізму податкової політики та теоретичних основ податкового регулювання;
- вивчення специфіки застосування окремих інструментів податкового регулювання, з метою визначення можливості податкової підтримки сталого розвитку економіки держави;
- осмислення значення податкової політики держави в контексті світового розвитку;
- виявлення основних глобалізаційних тенденцій оподаткування та сучасних проблемних аспектів податкового реформування;

- вивчення теоретичних основ та виявлення передумов податкового регулювання, механізму впливу оподаткування на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання та соціальні процеси в державі.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-наукової програми, аспіранти повинні:

знати:

- понятійно-категоріальний апарат податкової політики та основні категоріальні підходи до визначення мети та завдання податкової політики;
- зміст ефективної та справедливої податкової політики та їх нормативно-правове підґрунтя;
- основні наукові підходи до формування податкової політики, орієнтованої на економічне зростання;
- етапи становлення та розвитку податкової політики як інструменту реалізації регулюючої функції податків;
- сучасні наукові тенденції розвитку справляння окремих податків і зборів;
- особливості впливу податкового адміністрування на платників податків;
- актуальні проблемні питання теорії, практики, законотворчості стосовно корекції національної податкової політики під впливом глобалізаційних процесів;
- сутність та вимоги до наукового дослідження, форми узагальнення наукових результатів;
- методику наукового дослідження, його зміст і принципи реалізації.

вміти:

- аналізувати характеристики оподаткування через призму вибору обліково-аналітичних систем суб'єктів господарювання;
- розробляти оптимальну стратегію податкової політики для суб'єктів господарювання;
- інтерпретувати характеристики оподаткування в контексті податкової політики держави;
- здійснювати аналіз теоретичних та практичних напрацювань, робити лаконічні висновки, здійснювати узагальнення та надавати пропозиції;
- застосовувати сучасні перспективні засоби роботи з науковою та правовою літературою, раціонально використовуючи методи наукового пізнання;
- правильно тлумачити і застосовувати законодавчі акти, що регулюють державну податкову політику, для здійснення науково обґрунтованих досліджень та формулювання концептуальних підходів до вдосконалення управління податкової політикою в державі;
- аналізувати методичні підходи до податкового навантаження та виявляти його вплив на платників податків;
- аналізувати шляхи управління державною податковою політикою;

- робити конкретні науково аргументовані пропозиції та рекомендації з питань удосконалення податкової політики в державі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни аспірант набуває загальні і фахові компетентності:

Загальнонаукові компетентності:

- ґрунтовні знання та розуміння філософської методології пізнання, ключових правил професійної етики, системи морально-культурних цінностей;

- здатність представляти та обговорювати результати, одержані внаслідок проведеної науково-дослідної роботи не лише державною, але й іноземною мовами;

- уміння вести фахову, наукову бесіду та дискусію із широким контингентом наукової спільноти.

Спеціальні (фахові) компетенції:

- фундаментальні знання щодо методології формування податкової політики, а також прогресивні тенденції розвитку даної сфери під впливом глобалізаційних і євроінтеграційних процесів;

- уміння виявляти та аналізувати причинно-наслідкові зв'язки між податковою політикою та процесами адміністрування податків;

- здатність розробляти логічні та послідовні системи, моделі та механізми для окремих економічних об'єктів у сфері оподаткування.

Для вивчення навчальної дисципліни на денній (вечірній) формі навчання відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS. Зокрема лекцій – 32 год., практичних – 16 год., самостійної роботи – 42 год.

Для вивчення навчальної дисципліни на заочній формі навчання відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS. Зокрема лекцій – 12 год., практичних – 6 год., самостійної роботи – 72 год.

2. Форма підсумкового контролю успішності навчання.

Підсумковий контроль успішності здійснюється у формі іспиту в кінці семестру, комбінованого.

3. Засоби діагностики успішності навчання.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням:

- практичні заняття, науково-дослідна робота: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25;

- контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів 25;

- іспит: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів 50.

Підсумкова максимальна кількість балів 100.

4. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 МЕТОДОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ТА СТРАТЕГІЧНІ ОРІЄНТИРИ ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 1. Методологія формування податкової політики.

Мета й завдання податкової політики. Соціально-економічна компонента податкової політики. Наукова парадигма податкової політики.

Податкова політика в системі державного регулювання економіки. Принципи державної податкової політики. Типи й методи податкової політики. Механізм реалізації податкової політики. Податкова політика в контексті теорії інституціоналізму. Податкові реформи як результат змін податкової політики. Податкова політика й макроекономічна нестабільність.

Тема 2. Стратегічні орієнтири державної податкової політики.

Ефективна податкова політика. Справедлива податкова політика. Узгодження принципів ефективності і справедливості в оподаткуванні. Пошук податкової межі як результат компромісу між ефективністю й справедливістю. Теоретичні основи визначення податкового навантаження. Методи оцінки й показники податкового навантаження.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Тема 3. Податкова політика та економічне зростання.

Податки та економічний розвиток. Тенденції розвитку прямого оподаткування. Непряме оподаткування та його розвиток. Місцеве оподаткування і перспективи його реформування.

Вплив оподаткування доходів на трудову активність і заощадження. Формування податкової політики, орієнтованої на економічне зростання. Вплив податків на розвиток міжнародної торгівлі. Податкова політика в умовах фінансово-економічної кризи.

Тема 4. Регулятивний потенціал податкової політики.

Податкова політика як інструмент реалізації регулюючої функції податків. Інструменти податкового регулювання. Податкове стимулювання інноваційно-інвестиційних процесів. Податкова підтримка розвитку малого бізнесу. Соціальні аспекти податкової політики.

Тема 5. Актуальні питання удосконалення справляння окремих податків і зборів.

Проблеми й перспективи розвитку оподаткування прибутку підприємств. Оцінка результатів реформи оподаткування доходів фізичних осіб в Україні та

шляхи її розвитку. Проблеми справляння податку на додану вартість. Фіскально-регулюючий потенціал акцизного оподаткування. Проблеми та перспективи розвитку в Україні майнового оподаткування. Розвиток системи оподаткування природокористування та природоохоронної діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3

СУЧАСНА ПРОБЛЕМАТИКА ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Тема 6. Ключові проблеми податкового адміністрування й протидії тіньовій економіці.

Державне податкове адміністрування. Організація податкової роботи та адміністрування податків. Податкове адміністрування: проблеми для платників податків. Ідентифікація й управління податковими ризиками. Напрямки модернізації державної податкової служби. Податкова культура та проблеми її формування. Тіньова економіка як системна загроза реалізації ефективної податкової політики. Чинники впливу на масштаби ухилення від оподаткування. Податкове навантаження на підприємство як ключовий фактор ухилення від оподаткування

Тема 7. Податкова політика в умовах глобалізації.

Корекція національної податкової політики під впливом глобалізаційних процесів. Перспективи уніфікації податкової політики в контексті глобалізаційних процесів. Міжнародна податкова конкуренція. Проблема міжнародного подвійного оподаткування. Світова Організація Торгівлі та податкова політика України. Податкова політика України в контексті європейської інтеграції. Стратегія податкового реформування і трансформація податкової політики.

5. Рекомендована література

Основна література:

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами та доповненнями) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.
2. Податкова політика: теорія, методологія, інструментарій. навчальний посібник / під редакцією д-ра екон. наук, проф. Іванова Ю. Б., д-ра екон. наук, проф. Майбутова І. А. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. – 492 с.
3. Крисоватий А. І. Теоретико-організаційні домінанти та практика реалізації податкової політики в Україні : Монографія / А. І. Крисоватий. – Тернопіль : Карт-бланш, 2005. - 371 с.
4. Долгий О. О. Гарантії законності у сфері податкової діяльності в Україні: адміністративно-правовий вимір: монографія / О. О. Долгий. - Кам'янець-Подільський : Рута, 2016. - 326 с.
5. Іванов Ю. Б. Регулятивний потенціал податкової системи України. Монографія / За заг. ред. докт. екон. наук, професора Ю. Б. Іванова. –Харків: ХНЕУ, 2009. - 400 с.

Додаткова література:

6. Кріль Я.Я., Марушко Н.С. Облік нарахування та оподаткування благодійної та матеріальної допомоги фізичним особам на підприємстві / Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. серія економічна. Львів. - 2016. - Вип. 1. -С. 219-230.
7. Податкові метаморфози: монографія / Т. В. Калінеску, А. Х. Агадулліна, Л. В. Альошкіна, В. С. Альошкін, В. І. Гавриш. - Сєверодонецьк : СНУ ім. В. Даля, 2016. - 242 с.
8. Кріль Я.Я., Юрченко О.Б. Облік та оподаткування компенсації працівнику за використання особистого майна / Я.Я. Кріль, О.Б. Юрченко // Інноваційна економіка. Науково-виробничий журнал. - Тернопіль - 2016. - № 10.- С.250-261.
9. Податковий контроль в Україні: проблеми та пріоритети підвищення ефективності : монографія / М.І. Мельник, І.В. Лещух. – Львів : ДУ «Інститут регіональних досліджень ім. М.І. Долишнього НАН України», 2015. – 330 с.
10. Матвійчук Л. О. Особливості реформування податкової системи в Україні / Л. О. Матвійчук // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. - 2014. - № 5(1). - С. 150-153.
11. Дем'янчук І. А. Фіскальна політика в умовах турбулентності економіки : монографія / І. А. Дем'янчук. – Рівне: Видання О. Зень, 2015. - 191 с.
12. Податкові трансформації в ЄС та податкова політика України в контексті євроінтеграції : моногр. / А. І. Крисоватий, В. М. Мельник, Т. В. Кошук. – Тернопіль: ТНЕУ, 2014. - 236 с.
13. Податкові механізми детінізації економіки України: монографія / Прокопенко Н. С., Дворянінов А. В., Фененко П. О. - Київ : Атопол, 2014. - 208 с.
14. Олейнікова Л. Г. Формування конкурентоспроможної системи оподаткування в Україні: монографія / Л. Г. Олейнікова; Держ. навч.-наук. установа "Акад. фінанс. упр.". - Київ : ДННУ "Акад. фінанс. упр.", 2015. - 394 с.
15. Луценко І. С. Податкова політика України у сфері зовнішньоекономічної діяльності: теорія та практика: монографія / І. С. Луценко, В. П. Хомутенко; Одес. нац. екон. ун-т. - Одеса : Бондаренко М. О., 2014. - 214 с.
16. Податкова система: Навчальний посібник / Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.; за ред. В.Г. Баранової. – Одеса: ВМВ, 2014. – 344 с.

Автор програми

проф. д.е.н. Ковалюк О. М.